

Μακαρίου τοῦ Πατμίου

Εὐαγγελικὴ Σάλπιγξ

*Εἰς κοινὴν ἀπάντων
τῶν Ὁρθοδόξων ὠφέλειαν*

Ἐν Ἀθήναις, Μάρτιος 1868.

Ἀνατύπωσις: «Παλαιὸν ἐν νέου», 2021.

Σελίδες: 332 (21x 29 ἐκ.).

Ο ἱερός Μακάριος ὁ Καλογεράς, ὁ Ἐθνοδιδάσκαλος, γεννήθηκε στὴν Πάτμο τὸ 17ο αἰῶνα καὶ ἦταν γόνος εὐπορης καὶ ἄκρως ἐπιφανοῦς οἰκογενείας.

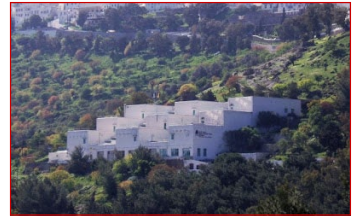
Εσπούδασε στὴν Κωνσταντινούπολι περὶ τὰ ἔτη 1692-1707, στὴν Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ, πλησίον θαυμαστῶν διδασκάλων, ἰδιαιτέρως τοῦ σοφοῦ Ἰακώβου Μάνου.

Οὶ σπουδές του ὑπῆρξαν λαμπρές. **Τ**ὰ Θεολογικὰ γράμματα, ἡ Φιλοσοφία, τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ καὶ τὰ Λατινικὰ, ἡ Γεωγραφία, ἡ Κοσμογραφία, ἡ Ἀστρονομία καὶ περισσότερο ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ, ἦταν τὸ γνωστικὸ ἀντικείμενο, στὸ ὁποῖο ἐνετρώφησε. **Μ**άλιστα, λόγω τῆς ἐφέσεώς του πρὸς τὴν Βυζαντινὴ Μουσικὴ καὶ τῆς Ἱεροψαλτικῆς του δεινότητος, διηκόνησε γιὰ κάποιον διάστημα καὶ τὸ ἱερὸ Ἀναλόγιον τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, ἐκτὸς τῶν Διακονικῶν του καθηκόντων.

Σημαντικὸ ρόλο στὴν πνευματικὴ του ζωὴ ἔπαιξε ὁ περίφημος καὶ γνωστός Ἱεροκῆρυκας Ἱερομόναχος Ἀγάπιος Βουλισμᾶς, Διδάσκαλος τοῦ Γένους, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐνεφύσησε

τὴν ὑπέρομητρον ἀγάπην γιὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ τὸ Γένος.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν πολυετῶν σπουδῶν του, ὑπηρέτησε ὡς Διάκονος πλησίον τοῦ Μητροπολίτου Νικομηδείας Παρθενίου. Ἔνεκα δὲ τῶν πνευματικῶν καὶ μορφωτικῶν του προσ-

Ἡ Πατριὰδα Σχολὴ σήμερον.

όντων καὶ τοῦ λαμπροῦ Ἐκκλησιαστικοῦ του ἤθους, ἐδέχετο πιέσεις νὰ παραμείνῃ στὴν Πατριαρχικὴ Αὐλὴ, προκειμένου νὰ ἀναδειχθῇ στὰ ἀνώτατα Ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα. Ὅμως πόθος καὶ σκοπὸς του ἦταν νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν Πατρίδα του.

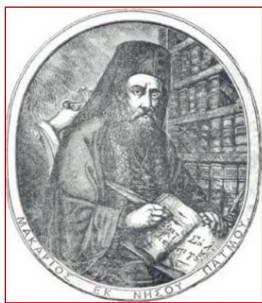
Ἡ ὀριστικὴ ἐπιστροφή του στὴν Πάτμο ἔγινε τὸ 1713. Προτίμησε νὰ ἐγκατασταθῇ στὸ Κάθισμα τῆς Ἱερᾶς Ἀποκαλύψεως, ὅπου ἴδρυσεν τὴν Σχολὴν του, ἀποβλέπων στὸ νὰ συνδυάσῃ τὴν ἀσκησὶν μὲ τὴν ἀκαδημαϊκὴν ἐνασχόλησιν καὶ μόρφωσιν τῶν ὑποδούλων συμπατριωτῶν του. Ἡ Σχολὴ ἀρχικὰ ὠνομάσθη «Φροντιστήριον τοῦ Μακαρίου» ἢ «Σχολὴ τοῦ Διδασκάλου Μακαρίου» ἢ «Σχολὴ τῆς Ἀποκαλύψεως», ἐν τέλει δὲ «Πατριάδα τοῦ Γένους Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ».

Στὸ ἱερὸ ἐκεῖνο περιβάλλον συνεδυσάσθησαν, ὅσον ποῦθεν ἀλλοῦ, ἡ ἀκαδημαϊκὴ παιδεία μὲ τὴν κατὰ Θεὸν κατάρτισιν καὶ τὴν ἀληθινὴν Θεογνωσίαν.

Ἀπὸ τὴν πρώτην ἐποχὴν τῆς λειτουργίας τῆς Πατριάδος, καὶ παρὰ τὶς δυσμενεῖς συνθήκας λειτουργίας τῆς Σχολῆς (συγκοινωνίες, πειρατὲς στὸ Αἰγαῖο, λοιμοὶ καὶ λιμοί, ἔλλειψιν οἰκονομικῶν πόρων), προσῆλθαν πολλοὶ μαθητὲς, ὅχι μόνον ἀπὸ τὸ ἴδιον τὸ νησί, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλα μέρη, ὅπως ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν Ρωσίαν, τὴν Μικρὰ Ἀσίαν κ.ἄ.

Τὰ μαθήματα στὴν Σχολὴ παρείχοντο δωρεάν σὲ ὅλους τοὺς μαθητὲς, κάτι τὸ ἐξαιρετικὰ σπάνιον στὰ δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια τοῦ ὑποδούλου Γένους. Γιὰ τὶς ἀνάγκας τῶν διδασκόντων καὶ τῶν διδασκομένων, ὁ Διδάσκαλος δημιούργησε βιβλιοθήκην μὲ τὰ βιβλία του καὶ μὲ ἄλλα, τὰ ὅποια τοῦ ἔστειλλαν γνωστοὶ του, κυρίως ἀπὸ τὴν Πόλιν, ἀπὸ τὴν Χίον καὶ ἀπὸ ἄλλα μέρη. Ἦταν γιὰ τοὺς μαθητὲς ὡς φύλακας ἄγγελος, σὲ κάθε τους βῆμα, σὲ κάθε τους ἀνάγκην, σὲ κάθε τους δυσκολίαν.

Στὸν γρανιτένιον βράχον τοῦ Ἱεροῦ Σπηλαίου τῆς Ἀποκαλύψεως, καλλιεργήθηκε ὁ σπόρος, ὥστε νὰ βλαστήσουν Ἅγιοι καὶ Μάρτυρες, Κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ὅπως ὁ Ἅγιος Γεράσιμος, ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Ἐ΄ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ

Άγιος Δωρόθεος Μητροπολίτης Αδριανουπόλεως, ὁ Άγιος Κοσμάς ὁ Λήμιος, ὁ Θεόφιλος Παγκώστας, Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ὁ πρωτεργάτης τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας Ἐμμανουὴλ Ξάνθος, ὁ Ἰωάννης Θέμελης καὶ πλείστοι ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν τὰ πάντα γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν Πατρίδα. **Ἡ** Πατριὰδα ἦταν τὸ λίκνον, μέσα στὸν ὁποῖο ἐγεννήθησαν καὶ ἀνδρώθηκαν τὸ

Ὁρθόδοξο Ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα καὶ ἡ φιλοπατρία σὲ πολὺ ὑψηλὸ βαθμὸ.

Ὁ Διδάσκαλος διακατείχετο σὲ ὅλη του τὴν ζωὴ ἀπὸ μεγάλη ἀγωνία γιὰ τὴν ἀπαιδευσία τοῦ Γένους μας. **Ἡ** ἀγραμματισμὴ θὰ ὀδηγοῦσε σταδιακῶς στὴν ἀπώλεια τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν ἀδυναμία περιφρουρήσεως τῆς Ὁρθοδόξου πίστεώς τους. **Τ**ὴν ἐθνικὴ μας συνείδησι τὴν ἐπιβουλεύονταν ὁ κατακτητὴς τὴν Ὁρθόδοξο πίστι ὁ δραστήριος προσηλυτισμὸς, τὸν ὁποῖον ἐξασκοῦσαν οἱ Φραγκολατῖνοι.

Ὁ Διδάσκαλος στάθηκε ἐμπόδιον στὶς βλέψεις τῶν Δυτικῶν νὰ ἀλώσουν τὴν Ὁρθοδοξία. **Μ**ία σειρὰ γεγονότων τὸν ἔφεραν σὲ ἀνοικτὴ σύγκρουσι μαζί τους, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἀποδείχθηκε «*ζηλωτὴς ὑπέρμαχος πίστεως τῆς ἀμώμου, κατὰ Λατίνων ἄριστος σφενδονιστὴς εἰς ἄκρον*», ὅπως τὸν ὀνομάζουν σὲ Ἁγιορειτικὸ χειρόγραφο. **Γ**ι' αὐτὸ καὶ τὸν ἐμίσησαν καὶ τὸν ἐπολέμησαν ἀκόμη καὶ μετὰ τὸν θάνατό του.

Μόλις κυκλοφόρησε τὸ μνημειῶδες ἔργο του «*Εὐαγγελικὴ Σάλπιγξ*», οἱ Λατῖνοι τοῦ ἔκαναν γενικὴ κατάσχεσι, τὸ ἔριξαν στὴν πυρὰ καὶ τὸ κατέκαυσαν μέσα στὴν πλατεῖα τοῦ Ἁγίου Μάρκου τῆς Βενετίας. **Μ**έχρι σήμερα τὸ ἔργο αὐτό, θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς Λατίνους, **ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον ἐλεγκτικὰ τῶν παπικῶν καινοτομιῶν.** **Σ**ὲ αὐτό, ὁ Ἐθνοδιδάσκαλος ἐκτὸς τῆς ἀναιρέσεως τῶν καινοτομιῶν αὐτῶν, ἐγκωμιάζει τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, διότι κατέχει τὴν Ἀλήθειαν, τηρεῖ ἐπίζηλα Αὐτὴν καὶ ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ὑποφέρει τὶς δυσκολίες τῶν καιρῶν.

Ὁ ἱερός Μακάριος ἐκοιμήθη ἔνωρίς, περίπου σαράντα ἔννεα ἐτῶν, στὶς 17 Ἰανουαρίου 1737, στὴν Πάτμο. **Τ**ὸ ἄκουσμα τῆς ἐκδημίας του ἐσκόρπισε λύπη καὶ πένθος.

Ἡ εὐωδιάζουσα καὶ μυροβλύζουσα τιμία αὐτοῦ Κάρα θησαυρίζεται στὸ Ἱερὸ Σπήλαιο τῆς Ἀποκαλύψεως, ἐντὸς ἀσημένιας Λάρνακος. □